

**BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Aprobată prin Ordinul
Biroului Național de Statistică
nr. 40 din 14 iunie 2023

**METODOLOGIA DE CALCUL A INDICATORILOR STATISTICI
PRIVIND DEMOGRAFIA ÎNTREPRINDERILOR**

Abrevieri

BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova

CEE ONU – Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa (eng. – UNECE)

CAEM – Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei

CFP – Clasificatorul formelor de proprietate

CUATM – Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale

CFOJ – Clasificatorul formelor organizatorico-juridice

EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Uniunii Europene

NUTS – Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică

OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

UE – Uniunea Europeană

Cuprins

I.	Dispoziții generale.....	4
II.	Obiectivele metodologiei	4
III.	Noțiuni de bază și definiții	4
IV.	Baza legală.....	10
V.	Clasificatoare utilizate.....	10
VI.	Populația de referință.....	11
VII.	Surse de date	14
VIII.	Procesarea datelor	14
IX.	Elaborarea indicatorilor statistici și relațiile de calcul.....	15
X.	Asigurarea calității datelor	16
XI.	Politică de revizuire și comparabilitatea în timp, cu alte surse și la nivel internațional.....	16
XII.	Proceduri de asigurare a confidențialității.....	16
XIII.	Diseminarea datelor.....	17
XIV.	Softuri utilizate	18
XV.	Limitări.....	18
	Bibliografie	18

I. Dispoziții generale

Prezenta metodologie stabilește modul de calcul a indicatorilor statistici privind demografia întreprinderilor în cadrul elaborării statisticilor întreprinderilor de către Biroul Național de Statistică (BNS) al Republicii Moldova.

Cererea de statistici privind demografia afacerilor a crescut considerabil în ultimii ani. Datele privind ”crearea”, ”desființarea” și ”supraviețuirea” întreprinderilor, și rolul important pe care acestea îl joacă în creșterea economică și productivitate, sunt solicitate din ce în ce mai mult atât de factorii de decizie, cât și de alte categorii de utilizatori.

Această metodologie a fost elaborată în conformitate cu recomandările internaționale și europene (ved. Cap.IV).

II. Obiectivele metodologiei

Obiectivul metodologiei îl reprezintă elaborarea statisticilor privind demografia întreprinderilor care au drept scop studiul evenimentelor de creare, desființare, supraviețuire și evoluție în timp (creștere) a întreprinderilor nou create, aceste date fiind importante pentru analize economice.

În cadrul studierii evenimentelor demografice se utilizează indicatori ai activității economice a întreprinderilor, precum *cifra de afaceri și numărul de salariați*.

III. Noțiuni de bază și definiții

Venituri din vânzări (cifra de afaceri) - reprezintă toate veniturile obținute din vânzarea produselor, mărfurilor, prestarea serviciilor și executarea lucrărilor, provenite atât din activitatea principală, cât și din activitățile secundare, exercitate de întreprindere în perioada de referință.

Număr de salariați - include toate persoanele care prestează o muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul unui salariu, în baza unui contract individual de muncă, în întreprinderea sau unitatea locală (filială, reprezentanță), indiferent de tipul lucrului îndeplinit, numărul de ore lucrate (timp complet sau parțial) și de durata contractului (perioadă determinată sau nedeterminată).

Eveniment demografic - reprezintă un eveniment cu impact asupra existenței unităților statistice și/sau a legăturilor dintre acestea. Simpla creștere sau reducere a activității unei unități statistice nu reprezintă un eveniment demografic. Evenimentele demografice pot fi împărțite în două tipuri:

- *modificări existențiale;*
- *modificări distributive.*

Factor de producție - este orice bun sau serviciu utilizat pentru a produce rezultate. Factorii de producție sunt în mod normal grupați în categorii precum: forța de muncă, mașini și echipamente, terenuri, clădiri, management și imobilizări necorporale. Continuitatea unei unități statistice este determinată de continuitatea factorilor săi de producție.

Modificare existențială - schimbare ce implică apariția sau dispariția combinației de factori de producție care constituie o unitate statistică și care conduce la apariția sau dispariția (înființarea sau desființarea) unităților statistice. Datorită modificărilor existențiale, numărul de unități statistice poate crește sau scădea.

Modificarea distributivă - reprezintă modificarea distribuției factorilor de producție între unități ce poate duce la o creștere a numărului de unități statistice, la o scădere a acestora sau la nici o modificare.

Demografia întreprinderilor - reprezintă studiul evenimentelor legate de întreprinderi, cum ar fi înregistrările/creările de unități noi, desființările și alte încetări de activitate ale unităților, precum și evoluția în timp a întreprinderilor nou-create și a forței de muncă implicate în cadrul acestora.

Informațiile demografice pot fi, în principiu, elaborate pe orice unitate statistică, cu toate acestea, un interes sporit îl reprezintă demografia întreprinderilor.

Demografia întreprinderilor poate fi evaluată prin studierea înregistrării/creării și desființării întreprinderilor și prin examinarea modificării numărului de întreprinderi pe tip de activitate, adică prin examinarea fluxurilor și stocurilor pentru a obține o imagine completă a dinamicii acestora.

Întreprindere activă - în contextul statisticii demografiei întreprinderilor, *întreprinderea activă este definită ca orice întreprindere care pe parcursul perioadei de referință a înregistrat venituri (cifra de afaceri), sau a avut producție, sau a avut cel puțin un salariat, sau a realizat investiții.*

Înregistrarea unei întreprinderi - reprezintă înscrierea unității juridice în Registrul de Stat al Unităților de Drept în trimestrul de referință q , în conformitate cu procedura juridică de înregistrare prevăzută în legislația națională, e.g. Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.

Cazuri de faliment - se referă la unitățile juridice care au început procedura de declarare a falimentului, pe baza emiterii unei hotărâri judecătorești, în orice moment pe parcursul trimestrului de referință q (care este adesea provizorie și nu înseamnă întotdeauna încetarea unei activități).

Crearea de întreprindere - reprezintă o combinație de factori de producție, cu restricția ca nici o altă întreprindere să nu fie implicată în proces. Creările nu includ intrări în rândul întreprinderilor ca rezultat al fuziunilor, dizolvărilor, sau restructurărilor survenite în cadrul unui ansamblu de întreprinderi. Ele nu includ nici intrările rezultate exclusiv din schimbarea activității, în cadrul unei sub-populații.

Dacă o unitate inactivă este reactivată în termen de doi ani, acest eveniment nu este considerat creare.

Întreprinderile care apar în urma fuziunilor, divizărilor și restructurărilor nu sunt privite drept creări de întreprinderi. De asemenea, noile unități juridice bazate pe modificări ale formei juridice nu sunt considerate creări de întreprinderi.

O întreprindere care a fost înregistrată și a inițiat activități de investiții, dar care nu are încă o cifră de afaceri sau un loc de muncă, ar trebui, de asemenea, să fie considerată activă și, prin urmare, să fie o întreprindere creată.

Desființarea unei întreprinderi - reprezintă dizolvarea unei combinații de factori de producție, cu restricția că nici o altă întreprindere să nu fie implicată în proces. Desființările nu includ ieșirile din rândul populației (întreprinderilor) ca rezultat al fuziunilor, preluărilor, divizărilor sau restructurărilor unui ansamblu de întreprinderi. Ele nu includ nici ieșirile, rezultate exclusiv din schimbarea activității, din cadrul unei sub-populații.

Ca și creările de întreprinderi, desființările acestora sunt identificate pe baza întregii populații de afaceri.

Definițiile desființărilor sunt aplicate în aceeași logică ca și definițiile pentru creări și supraviețuire, astfel încât să se obțină o coerență adecvată.

Astfel, în următoarele situații, închiderea unei întreprinderi nu trebuie considerată o desființare a întreprinderii:

- O întreprindere care se închide din cauza fuziunii, separării, divizării;
- O întreprindere a cărei activitate este preluată de o altă întreprindere;
- O întreprindere care a modificat forma juridică;
- O întreprindere reactivată care începe activitatea în termen de 2 ani calendaristici;
- O întreprindere care, din cauza unei schimbări în activitatea sa principală iese din cercul de studiu a statisticii demografiei întreprinderilor.

Supraviețuirea unei întreprinderi - presupune continuitatea activității întreprinderii în timp. Astfel, o întreprindere creată în anul T a supraviețuit până în anul $T+x$, dacă este încă activă în anul $T+x$ (următorii ani) după anul creării, chiar dacă și-a schimbat proprietarul.

Pot fi distinse două tipuri de supraviețuiri:

- Se consideră că o întreprindere creată în anul precedent ($T-1$) a supraviețuit în anul de referință (T) dacă aceasta este activă în orice perioadă a anului T (*supraviețuire fără modificări*);
- De asemenea, se consideră că aceasta a supraviețuit dacă unitatea juridică aferentă nu mai este activă, însă activitatea sa a fost preluată de către o unitate juridică nou creată, în special pentru a prelua factorii de producție a întreprinderii respective (*supraviețuire prin preluare*).

Perioada de timp analizată, aferentă supraviețuirii de întreprinderi este, de obicei până la cinci ani, dar ar putea fi, de asemenea mai lungă¹. Pentru fiecare an, se calculează o rată de supraviețuire.

Întreprinderile nou create care au doar activități de investiții, dar care nu au încă cifră de afaceri sau salariați, sunt, de asemenea, considerate ca supraviețuind până în anul $T+1$, chiar dacă mai au doar activități de investiții, fără cifră de afaceri sau salariați.

În cazul în care o întreprindere **A** preia o altă întreprindere **B**, atunci întreprinderea **B** nu supraviețuiește, iar întreprinderea **A** supraviețuiește. În cazul unei fuziuni a două întreprinderi, se consideră că niciuna dintre cele două nu a supraviețuit.

Numărul de întreprinderi care au cel puțin un salariat

Numărul de întreprinderi care au avut cel puțin un salariat în orice moment al unei perioade de referință T .

Întreprinderi care au primul salariat

Numărul de întreprinderi care au avut primul salariat în orice moment al unei anumite perioade de referință T . Aceasta poate viza creările de întreprinderi, dacă acestea au fost deja active în perioade de referință anterioare, dar nu aveau niciun salariat în perioada de referință anterioară.

Întreprinderi care nu mai au niciun salariat

Numărul de întreprinderi care nu mai au niciun salariat, începând din orice moment al unei anumite perioade de referință T și care aveau cel puțin un salariat într-un moment anterior, dintr-o anumită perioadă de referință T . Aceasta poate viza desființările de întreprinderi, care au cel puțin un salariat, dar și întreprinderile care sunt încă active, dar nu mai au niciun salariat, începând din orice moment al unei anumite perioade de referință T și în cele două perioade de referință următoare: $T+1$ și $T+2$. Același lucru este valabil și în cazul în care contractul de muncă al ultimului salariat se încheie în T la 31 decembrie.

Supraviețuiri de întreprinderi care au cel puțin un salariat

Numărul de întreprinderi care au avut cel puțin un salariat în perioadă de referință T față de situația pentru perioadele precedente (perioada de analiză include până la 5 ani precedenți).

De asemenea, se consideră că aceasta a supraviețuit dacă unitatea juridică aferentă (unitățile juridice aferente) nu mai este activă, însă activitatea sa a fost preluată de către o unitate

---

¹ Perioada stabilită conform cerințelor UE este de 5 ani

juridică nouă, creată în mod special pentru a prelua factorii de producție a întreprinderii respective (*supraviețuire prin preluare*).

Numărul de salariați din întreprinderile nou create și Numărul de salariați din întreprinderile desființate

Numărul de salariați reprezintă numărul mediu de persoane care au fost, la un moment dat în cursul perioadei de referință, angajați ai unității statistice.

Deși raportul de muncă care califică părțile (în salariați și angajatori) este definit în legislația specifică sau în contract, termenul „salarizat” înseamnă de obicei o persoană angajată de unitatea statistică pentru a-i presta servicii în mod regulat, în schimbul unor beneficii, iar serviciile prestate nu fac parte dintr-o activitate independentă.

Media trebuie calculată ca media aritmetică a numărului de salariați pe durata celor mai scurte perioade de durată egală care se încadrează în perioada de referință, pentru care se pot face observații în mod regulat (ex. anual).

Numărul de întreprinderi cu creștere puternică -reprezintă numărul de întreprinderi care au avut cel puțin 10 salariați în anul $T-3$ (*trei ani precedenți față de perioada de referință*), care au înregistrat o rată medie anuală de creștere a numărului de salariați mai mare de 10% pe an, pe parcursul fiecărui an din ultimii trei ani precedenți *perioadei de referință* ($T-3$ până la T). Nu sunt incluse „creările de întreprinderi” din anul $T-3$.

Numărul de întreprinderi noi cu creștere puternică (gazele) - reprezintă numărul întreprinderilor nou create în anul $T-4$ sau $T-5$ (*patru sau cinci ani precedenți față de perioada de referință*), care au înregistrat o rată medie anuală de creștere a numărului de salariați mai mare de 10 % pe an, pe parcursul fiecărui an din ultimii de trei ani precedenți *față de perioada de referință* ($T-3$ până la T).

Evenimentele demografice și tratamentul acestora în statistica demografiei întreprinderilor

Definițiile de bază prezentate supra sunt ilustrate mai jos prin exemple. Niciunul dintre aceste evenimente demografice nu duce la creări sau desființări ale întreprinderilor.

Schimbarea formei juridice:

Întreprinderea **A** își schimbă forma de proprietate (ex. de la proprietate de stat în proprietate privată) sau forma organizatorico-juridică (ex. de la întreprindere individuală la o societate cu răspundere limitată).

- Întreprinderea **A** rămâne în viață și este activă (fără înființare sau desființare).

Schimbarea dreptului de proprietate:

Întreprinderea **A** deținută de întreprinderea **B** este vândută întreprinderii **C**

- Întreprinderea **A** este încă în viață și este activă (fără înființare sau desființare).

Fuziune:

Întreprinderea **A** și întreprinderea **B** sunt fuzionate și creează întreprinderea **C**

- Întreprinderea **A** și întreprinderea **B** nu supraviețuiesc, dar închiderea **A** și **B** nu este desființare a întreprinderii;
- Noua întreprindere **C** nu este înființarea întreprinderii.

Despărțire:

Întreprinderea **A** este reorganizată prin divizare în întreprinderea **B** și întreprinderea **C**.

- Nici un impact pentru demografia întreprinderilor; întreprinderea **A** este închisă, dar închiderea nu este tratată ca desființarea întreprinderii.
- Noile întreprinderi **B** și **C** nu reprezintă înființări de întreprinderi.

Separare:

O parte din întreprinderea **A** este reorganizată prin separare într-o întreprindere separată **B**:

- Întreprinderea **A** supraviețuiește;
- Întreprinderea **B** este creată, dar nu este o înființare a întreprinderii.

Preluare:

Întreprinderea **A** este preluată de întreprinderea **B**:

- Întreprinderea **A** este închisă, dar nu este o desființare a întreprinderii;
- Întreprinderea **B** supraviețuiește.

Reactivare:

Întreprinderea **A** este inactivă pentru mai puțin de doi ani și apoi își reîncepe activitatea. În acest caz nu este nici desființare, nici înființare, ci supraviețuire.

Schimbarea activității principale:

Întreprinderea **A** își modifică activitatea principală de la *agricultură* la *industrie*.

- Conform recomandărilor UE, activitatea agricolă este în afara acoperirii demografice a întreprinderilor: întreprinderea **A** trece la acoperirea demografică a întreprinderilor;
- Întreprinderea **A** nu este considerată o înființare a întreprinderii.

Întreprinderea **B** își modifică activitatea principală de la *industrie* la *agricultură*:

- Activitatea industrială este în cadrul demografiei întreprinderilor;
- Întreprinderea **B** nu este considerată drept desființare a întreprinderii.

Conform definițiilor descrise în Manualul Eurostat/OCDE privind demografia întreprinderilor (2007), întreprinderile care rezultă din fuziuni, divizări sau evenimente demografice similare nu trebuie tratate ca înființări de întreprinderi. În mod similar, întreprinderile care se închid din cauza fuziunilor, divizărilor sau a evenimentelor demografice similare nu trebuie tratate drept desființări ale întreprinderilor.

În plus, anul înființării ar trebui să se bazeze pe începerea reală a unei activități și nu doar atunci când este înregistrată întreprinderea. Respectiv, anul desființării/lichidării ar trebui să se bazeze pe închiderea reală a activității. Este posibil ca efectele asupra datelor rezultate să nu fie substanțiale, deoarece în majoritatea cazurilor anul înregistrării și anul lansării activității vor fi același.

IV. Baza legală

Prezenta metodologie este elaborată în conformitate cu prevederile Legii cu privire la statistica oficială nr.93/ 2017, în corespundere cu standardele și recomandările europene și internaționale, inclusiv:

- Regulamentul (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile europene de întreprindere;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1197 a Regulamentului (UE) 2019/2152;
- Manualul Eurostat/OCDE privind demografia întreprinderilor (2007);
- Recomandările CEEE ONU privind utilizarea registrelor statistice ale comerțului pentru statisticile privind demografia întreprinderilor și antreprenoriatul (2018).

V. Clasificatoare utilizate

Clasificatoarele utilizate la elaborarea indicatorilor în domeniul demografiei întreprinderilor includ²:

1. Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei - 2 (CAEM-2), aprobat prin Ordinul Biroului Național de Statistică nr.28 din 07 mai 2019;
2. Clasificatorul formelor de proprietate (CFP), aprobat prin Hotărârea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997;

---

² Clasificatoarele în cauză sunt disponibile pe pagina web oficială a BNS, la adresa: <https://statistica.gov.md/ro/clasificari-si-nomenclatoare-9881.html>.

3. Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003;
4. Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică al Republicii Moldova (NUTS), aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 570 din 19 iulie 2017;
5. Clasificatorul formelor organizatorico-juridice (CFOJ) ale agenților economici din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Moldova-Standard nr.1607-ST din 09.11.2004.

VI. Populația de referință

Populația de referință

Populația de referință pentru demografia întreprinderilor o reprezintă totalitatea întreprinderilor active din anul de referință care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova. Baza pentru populația întreprinderilor active o reprezintă registrul statistic al întreprinderilor.

Unitatea statistică

Unitatea statistică de bază pentru datele statistice aferente demografiei întreprinderilor este întreprinderea.

Conform Regulamentului (CEE) nr.696/93 privind unitățile statistice pentru observarea și analizarea sistemului de producție comunitar, întreprinderea este cea mai mică combinație de unități juridice, respectiv o unitate organizatorică producătoare de bunuri sau servicii, care beneficiază de un anumit nivel de autonomie în adoptarea deciziilor, în special în privința alocării resurselor curente. O întreprindere desfășoară una sau mai multe activități, în unul sau mai multe amplasamente.

Acoperire CAEM

Pentru prezentarea datelor demografice a întreprinderilor este utilizat Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM-2), aprobat prin Ordinul Biroului Național de Statistică nr.28 din 07 mai 2019.

Indicatorii statistici ai demografiei întreprinderilor sunt calculați pentru întreprinderile ce sunt incluse în secțiunile B – N, P – R și diviziunile S95 și S96 din CAEM-2. Ca nivel de detaliere, se utilizează nivelurile detaliate de clasificare din CAEM-2, pentru a oferi o imagine a dezvoltării întreprinderilor.

Există un aspect specific în utilizarea codurilor de activitate pentru serii de timp de supraviețuire care trebuie luat în considerare. Modificările în activitatea economică se înregistrează în registrul statistic, conform regulilor corespunzătoare. Cu toate acestea, actualizările codurilor genurilor de activitate ale unităților nou create de-a lungul timpului fac dificilă urmărirea unui număr de ”creări” în anii următori pe activitate economică.

Astfel, pentru demografia întreprinderilor, este necesar codul de activitate înregistrat la momentul "creării". Aceasta înseamnă că, baza de date longitudinală care trebuie creată pentru statisticile demografice a întreprinderilor trebuie să conțină și codurile de activitate ale întreprinderilor din anul creării.

Există o dificultate suplimentară în cazul unei întreprinderi cu creștere mare, deoarece codul său de activitate economică trebuie respectat la sfârșitul perioadei de creștere. Dacă există o schimbare a activității în perioada de creștere, activitatea în care a crescut întreprinderea este considerată mai relevantă decât activitatea declarată în anul creării. Deci, supraviețuirile sunt raportate folosind codul de clasificare al anului creării, în timp ce întreprinderile cu creștere mare, inclusiv „gazele”, sunt raportate folosind codul de activitate actualizat din anul curent.

Desființările întreprinderii sunt, de asemenea, raportate folosind codul de clasificare a activității la momentul desființării.

În plus, ratele de supraviețuire și datele privind întreprinderile cu creștere puternică, inclusiv „gazele”, ar putea fi, de asemenea, elaborate pe baza codurilor de activitate la creare.

Numărul de salariați

Una dintre cele mai importante variabile utilizate în demografia întreprinderilor este numărul de salariați. Acesta este principalul criteriu ce caracterizează mărimea întreprinderii. Este necesar să se definească *populația de afaceri angajator* (eng. *employer business*) și *populația de afaceri economice* (eng. *economic business populations*). Datele privind numărul de salariați sunt de obicei prezentate pentru întreaga populație de întreprinderi active, cu defalcările următoare:

- schimbările de ocupare a populației de afaceri;
- creșterea ocupării forței de muncă creată de întreprinderile nou-născute;
- pierderea ocupării forței de muncă a unităților desființate;
- creșterea (sau descreșterea) ocupării forței de muncă a unităților nou create în anii următori.

Clasa de mărime

Există doi indicatori principali ai dimensiunii afacerilor: cifra de afaceri și numărul de salariați. După cum s-a menționat mai sus, indicatorul de dimensiune de bază în demografia întreprinderilor se bazează pe numărul de salariați.

În conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile europene de întreprindere și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1197 a Regulamentului (UE) 2019/2152, se aplică patru clase de mărime bazate pe salariați:

- 0 salariați;
- 1 până la 4 salariați;

- 5 până la 9 salariați;
- 10 salariați sau mai mult.

Structura claselor de mărime se concentrează pe întreprinderile cu un număr redus de salariați și de regulă nu prezintă informații mai detaliate pe întreprinderile cu un număr mai mare de salariați. Clasa cea mai înaltă are banda de mărime de 10 sau mai mulți salariați. Motivul pentru care se concentrează asupra întreprinderilor mai mici este faptul că, crearea întreprinderilor are loc de obicei doar cu câțiva salariați, sau chiar fără salariați. Acesta este și motivul pentru care există o clasă de mărime de zero salariați. Aceste clase de mărime fac parte din cerințele internaționale stabilite de UE și OCDE și sunt recomandate și pentru alte țări.

Datele în funcție de clasă de mărime sunt importante nu doar pentru populația întreprinderilor active, ci și pentru creările și desființările de întreprinderi. O întreprindere poate crește după creare și poate aparține unei alte clase de mărime în anii de supraviețuire decât în anul creării. Cu toate acestea, în scopuri de analiză, întreprinderile supraviețuitoare ar trebui să rămână în clasele lor inițiale de mărime. Acest lucru este analog cu păstrarea codurilor de activitate inițiale ale întreprinderilor supraviețuitoare.

Forma juridică

O altă variabilă utilizată în statisticile demografice a întreprinderilor este forma juridică. În cazul când întreprinderea constă din mai multe unități juridice, clasificarea întreprinderii se realizează conform formei unității juridice care are cel mai mare număr de salariați sau cea mai mare valoare adăugată.

Alegerea unei forme juridice, făcută de o întreprindere nou creată, depinde de diverse criterii. Cele mai relevante sunt tipul de răspundere pe care antreprenorul dorește să o facă față de impozitare și alte criterii administrative. Aceste criterii se pot schimba și, prin urmare, alegerea formei juridice poate varia în timp. În plus, ar putea exista stimulente politice sau fiscale în favoarea unei forme juridice specifice.

O altă dificultate este că formele juridice pot diferi considerabil între țări, reducând astfel, într-o oarecare măsură, comparabilitatea internațională. Prin urmare, din motive de comparabilitate, este recomandabil să se utilizeze o clasificare a formelor juridice destul de agregată. De exemplu, în statisticile europene de afaceri se disting trei tipuri de bază de forme juridice:

- Întreprindere care aparține persoanei fizice (cetățeanului), cu drept de proprietate privată, sau membrilor familiei acestuia, cu drept de proprietate comună. Patrimoniul întreprinderii individuale se formează pe baza bunurilor cetățeanului (familiei) și altor surse care nu sînt interzise de legislație.;
- Societăți pe acțiuni private sau cotate la bursă (societăți pe acțiuni de tip închis sau deschis, întreprinderi fondată de două și mai multe persoane juridice și (sau) persoane fizice, care

și-au asociat bunurile în scopul desfășurării în comun a unei activități de antreprenoriat, sub aceeași firmă, în baza contractului de constituire (de societate) și a statutului;

- Parteneriate cu răspundere limitată și nelimitată deținute personal, inclusiv forme juridice precum cooperative, asociații etc. (societăți cu răspundere limitată, cooperative, întreprinderi de stat și municipale etc).

Aceste trei categorii de forme juridice sunt utilizate la nivel internațional, e.g. de către UE și OCDE, respectiv se recomandă utilizarea lor.

În Republica Moldova, pentru clasificarea întreprinderilor conform formei organizatorico-juridice se utilizează Clasificatorul formelor organizatorico-juridice ale agenților economici din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Moldova-Standard nr.1607-ST din 09.11.2004. Acesta oferă posibilitatea de a genera tipurile de forme juridice utilizate la nivel internațional, descrise mai sus.

Defalcarea pe regiuni (NUTS)

Pentru defalcări pe regiuni, în statistica întreprinderilor se utilizează Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică (NUTS)³ aprobat și pus în aplicare de la 01 ianuarie 2018 prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.570/2017. Utilizarea NUTS permite producerea de date statistice în profil regional, comparabile cu țările din Uniunea Europeană.

VII. Surse de date

Sursele principale pentru elaborarea indicatorilor privind demografia întreprinderilor sunt: Registrul statistic, Registrul de Stat al Unităților de Drept, datele din cercetările statistice și sursele de date administrate, cum ar fi datele din situațiile financiare, datele din declarațiile fiscale.

VIII. Procesarea datelor

La prima etapă de procesare sunt combinate sursele de date disponibile, pentru a obține ”cadru general” pentru demografia întreprinderilor. Ulterior, sunt clasificate întreprinderile, sunt identificate întreprinderile active, întreprinderile nou-create, precum și întreprinderile desființate. Se ajustează setul de date pentru întreprinderile care și-au reluat activitatea și evenimentele unde

---

³Nomenclatorul NUTS a fost elaborat ținând cont de prevederile Regulamentului (CE) nr1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 mai 2003 privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (în continuare Regulamentul nr.1059/2003).

participă mai multe întreprinderi, apoi sunt elaborați indicatorii privind demografia întreprinderilor.

IX. Elaborarea indicatorilor statistici și relațiile de calcul

Statisticile de întreprinderi la nivel de țară pentru evenimentele demografice ale întreprinderilor se prezintă în valori absolute. Cu toate acestea, în scopul înțelegerii mai bune a indicatorilor statisticii privind demografia întreprinderilor, adițional sunt estimați următorii indicatori statistici:

- **Rata numărului de întreprinderi active:** numărul întreprinderilor active raportat la numărul de întreprinderi raportate/înregistrate în perioada de referință;
- **Rata de creare:** numărul întreprinderilor create raportat la numărul de întreprinderi active în perioada de referință.
- **Rata desființării/lichidării:** numărul întreprinderilor desființate/lichidate raportat la numărul de întreprinderi active în perioada de referință.
- **Rata numărului de personal angajat în întreprinderile desființate:** numărul de salariați în întreprinderile desființate în anul de referință T în raport cu numărul de salariați în întreprinderile active din anul de referință T .
- **Rata supraviețuirii:** numărul întreprinderilor nou create în anii precedenți (perioada analizată cuprinde 5 ani precedenți: de la $T-1$ până la $T-5$) care sunt active în anul de referință T raportat la numărul întreprinderilor înființate respectiv în anii precedenți (de la $T-1$ până la $T-5$). Rata supraviețuirii se calculează pentru 5 ani.

Astfel, rata de supraviețuire 1 an reprezintă numărul de întreprinderi nou create în anul precedent ($T-1$) și care sunt active în anul de referință T , raportat la numărul de întreprinderi nou create în anul precedent ($T-1$); rata de supraviețuire 2 ani reprezintă numărul de întreprinderi nou create în anul $T-2$ și care sunt active în anul de referință T , raportat la numărul de întreprinderi nou create în anul $T-2$. Analogic sunt calculate ratele de supraviețuire pentru 3, 4 și 5 ani.

X. Asigurarea calității datelor

Asigurarea calității datelor statistice se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014⁴, precum și principiile din Codul de Bune Practici ale Uniunii Europene, aprobat de Comitetul Sistemului Statistic European din 16 noiembrie 2017, care sunt de asemenea prevăzute și în art. V din Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr.93/ 2017⁵.

Măsurile de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a procesului statistic: în procesul de colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase, în vederea verificării și corectării acestora.

XI. Politica de revizuire și comparabilitatea în timp, cu alte surse și la nivel internațional

Politica de revizuire a datelor vizând demografia întreprinderilor se realizează în conformitate cu Politica de revizuire a datelor statistice, aprobată prin ordinul BNS nr.35 din 30.08.2022⁶.

Revizuiți de rutină. Rezultatele demografiei întreprinderilor sunt de obicei considerate finale la prima diseminare.

Ajustări sezoniere nu se aplică.

Revizuirile neplanificate. Revizuirile neplanificate ar putea avea loc în cazul depistării de erori în datele diseminate anterior.

Comparabilitatea internațională. Indicatorii privind demografia întreprinderilor sunt elaborați în conformitate cu standardele internaționale și europene (ved. Cap. IV).

XII. Proceduri de asigurare a confidențialității

În conformitate cu Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială:

---

⁴ [Principiile fundamentale ale statisticii oficiale \(gov.md\)](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=99497&lang=ro#)

⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=99497&lang=ro#

⁶ [Politica_revizuire_2022_ro.pdf \(gov.md\)](#)

- organele statisticii oficiale asigură confidențialitatea datelor individuale și utilizarea acestora doar în scopuri statistice;
- datele confidențiale deținute de BNS nu se transmit unor terțe persoane;
- producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor;
- personalul implicat în organizarea și realizarea statisticilor privind demografia întreprinderilor, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale, este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă;
- personalul care are acces direct la date confidențiale nu are dreptul să utilizeze datele individuale în alte scopuri decât cele statistice, semnând, la angajarea în funcție, o **Declarație de confidențialitate pe propria răspundere**.

XIII. Diseminarea datelor

Statisticile de întreprinderi la nivel de țară pentru evenimentele demografice ale întreprinderilor se vor disemina anual la data de $T+18$ luni după anul de raport. Prima perioadă de referință pentru care BNS va elabora acești indicatori va fi anul 2021 și vor fi diseminate la 20 decembrie 2023.

Statisticile de întreprinderi la nivel de țară pentru întreprinderi cu creștere puternică se vor disemina la data de $T+18$ luni după anul de raport. Prima perioadă de referință pentru care BNS va elabora acești indicatori va fi anul 2021 și vor fi publicate la 20 decembrie 2023.

Statisticile pe termen scurt referitoare la numărul întreprinderilor înregistrate și numărul de unități juridice care au început procedura de declarare a falimentului se diseminează în corespundere cu Calendarul de diseminare a informațiilor statistice al BNS, la data de $T+40$ zile după trimestrul de referință. Prima perioadă de referință pentru care BNS va elabora acești indicatori va fi trimestrul I 2024.

Gradul de dezagregare. Pentru diseminarea statisticilor privind demografia întreprinderilor se utilizează următoarele dezagregări:

- după genul principal de activitate al întreprinderii conform CAEM, la nivel de diviziune;
- pe clase de mărime ale întreprinderilor după numărul de salariați;
- după forma juridică a întreprinderilor;
- după criteriul geografic, pe regiuni (conform NUTS).

Frecvența de diseminare. Datele privind demografia întreprinderilor sunt diseminate în conformitate cu Calendarul de diseminare electronică a informațiilor statistice⁷:

- trimestrial, la a 40-a zi după trimestrul de referință;
- anual, la T+18 luni după anul de referință.

Diseminarea rezultatelor se realizează prin intermediul paginii web oficiale a BNS <http://statistica.gov.md>, rubrica Comunicate statistice⁸.

XIV. Softuri utilizate

Pentru procesare și generarea datelor și tabelelor este utilizat softul statistic R, pentru care sunt dezvoltate scripturi și funcții specifice pentru statisticile demografiei întreprinderilor.

XV. Limitări

Nu există surse administrative sau provenind din alte cercetări realizate de BNS perfect comparabile (definiții, sferă de cuprindere, perioadă de referință) cu datele privind statisticile demografiei întreprinderilor și, prin urmare, reconcilierea rezultatelor cu alte surse de date este limitată.

Nu sunt cuprinse în populația de referință întreprinderile ce își desfășoară activitatea în raioanele din partea stângă a Nistrului și mun. Bender.

Bibliografie

1. [Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială.](#)
2. [Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.](#)
3. [Eurostat – OECD Manual on Business Demography Statistics, a. 2007.](#)
4. [Guidelines on the use of statistical business registers for business demography and entrepreneurship statistics, a. 2018.](#)
5. [Regulamentul \(UE\) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind statisticile europene de întreprindere.](#)
6. [Regulamentul de punere în aplicare \(UE\) 2020/1197 al Comisiei din 30 iulie 2020 de stabilire a specificațiilor tehnice și a modalităților în temeiul Regulamentului \(UE\) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile europene de întreprindere.](#)

---

⁷ https://statistica.gov.md/ro/dissemination_calendar

⁸ https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/22#communicates